

**СИЛАБУС**  
навчальної дисципліни  
**«ОСНОВИ РАЦІОНАЛЬНОГО  
ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ»**

|                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Рівень вищої освіти</b>                                              | Перший (бакалавський) рівень                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми</b> | Навчальна дисципліна викладається для усіх освітніх програм зазначених спеціальностей: 101 Екологія; 162 Біотехнологія та біоінженерія; 193 Геодезія та землеустрій; 201 Агрономія; 202 Захист і карантин рослин; 206 Садово-паркове господарство<br>Тип і назва освітньої програми: ОПП Агрономія, ОПП Екологія, ОПП Геодезія та землеустрій, ОПП Садово-паркове господарство, ОПП Захист і карантин рослин, 162 Біотехнологія та біоінженерія                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Статус навчальної дисципліни</b>                                     | Факультетська вибіркова навчальна дисципліна                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Курс, семестр</b>                                                    | 2 курс, 4 семестр                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Трудомісткість</b>                                                   | 120 год                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Мова(и) викладання</b>                                               | державна                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>ННІ / факультет, кафедра</b>                                         | Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології. Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Контактні дані розробника(ів)</b>                                    | Галицька Марина Анатоліївна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, e-mail: <a href="mailto:maryna.galytska@pdau.edu.ua">maryna.galytska@pdau.edu.ua</a> , <a href="https://www.pdau.edu.ua/people/galytska-maryna-anatoliyivna">https://www.pdau.edu.ua/people/galytska-maryna-anatoliyivna</a>                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Мета вивчення навчальної дисципліни</b>                              | вивчити сутність поняття екології землекористування в умовах нових земельних відносин; розкрити концептуальні засади екологізації землекористування в Україні на сучасному етапі його розвитку та законодавчо-нормативні проблеми екологічних відносин прав власності та прав користування землею; вивчити методологічні засади формування сталого землекористування як основи його екологізації та методи й інструменти урахування екологічного чинника в земельній політиці.                                                                                                                                                                             |
| <b>Компетентності</b>                                                   | <u>Загальні:</u><br>ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.<br>ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.<br>ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.<br><u>Фахові:</u><br>ФК 7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.<br>ФК 8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів. |
| <b>Результати навчання</b>                                              | ПРН 2. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                  | <p>довкілля та природокористування.</p> <p>ПРН 3. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.</p> <p>ПРН 7. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду</p> <p>ПРН 11. Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.</p> <p>ПРН 26. Вміти приймати організаційні, природоохоронні та інші рішення, які забезпечують екологічно безпечне функціонування агроєкосистем</p>                                                                                      |
| <b>Методи навчання</b>                           | <p>Словесні: лекція, пояснення, бесіда; наочні: ілюстрування; практичні методи: практичні роботи, конспектування, підготовки реферату; методи формування пізнавальних інтересів: метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти; метод усного контролю: бесіда, доповідь. Самостійна робота без контролю викладача: завдання самостійної роботи. Методи з розвитку соціальних навичок: презентації, доповіді, робота в команді.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Програма навчальної дисципліни</b>            | <p><i>Тема 1.</i> Поняття і сутність екології землекористування та її сучасні напрями розвитку.</p> <p><i>Тема 2.</i> Земельні ресурси та екологічна стабільність їх використання</p> <p><i>Тема 3.</i> Зонування земель та землевпорядкування як інструмент формування сталого землекористування.</p> <p><i>Тема 4.</i> Екологічна ефективність землекористування</p> <p><i>Тема 5.</i> Концептуальні засади екологізації землекористування в Україні на сучасному етапі.</p> <p><i>Тема 6.</i> Державна політика та стратегія розвитку екології землекористування</p> <p><i>Тема 7.</i> Теоретичні засади екологічної безпеки аграрного землекористування.</p> <p><i>Тема 8.</i> Сучасний стан екологічної безпеки та ефективність використання земель сільськогосподарського призначення.</p> |
| <b>Стратегія оцінювання результатів навчання</b> | <p>Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення тем та курсу оцінюються у відповідності до форм поточного та семестрового контролю результатів навчання.</p> <p>Формами <u>поточного контролю</u> знань здобувачів вищої освіти є:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ виконання вправ на практичних заняттях,</li> <li>✓ виконання контрольної роботи;</li> <li>✓ виконання завдань самостійної роботи.</li> </ul> <p>Форма <u>семестрового контролю</u>: <i>залік</i>.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Політика навчальної дисципліни</b>            | <p>Відвідування занять навчальної дисципліни є обов'язковим. Викладач індивідуально зі здобувачем вищої освіти визначає необхідність і форми відпрацювання пропущених занять. Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен дотримуватись академічної доброчесності, що передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з</p>                                                                                                                                                              |

|                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                            | <p>урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Існує можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та/або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається з використанням Європейської кредитно-трансферної системи.</p> <p>Набуття програмних результатів навчальної дисципліни можливе і після успішного закінчення навчання у неформальній та інформальній освіті (різноманітні навчальні платформи). Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається за наявності документального підтвердження (зокрема сертифікату)</p> <p>Після завершення вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування в АСУ ПДАУ з метою покращення викладання даної дисципліни.</p>                                                                                                                                                                                                                                    |
| Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби) | Відсутні                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Рекомендовані джерела інформації                           | <p><u>Основні</u></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Третяк А.М. Екологія землекористування: теоретико-методологічні основи формування та адміністрування: монографія. Херсон: Гринь Д.С. 2020. 440 с.</li> <li>Будзяк О.С. Організаційно-економічний механізм екологобезпечного використання земель України: дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.06. Київ, 2019. 464 с.</li> <li>Власов В.І. Використання земельних ресурсів у країнах – основних виробниках сільськогосподарської продукції. Економіка АПК. 2019. № 4. С. 153–154.</li> <li>Третяк А.М. Земельні ресурси України та їх використання. К.: ТОВ «ЦЗРУ», 2019. 143 с.</li> <li>Землекористування: еколого-економічні проблеми, конфлікти, планування: навч. посіб. І.П. Соловій, О.Т. Іванишин, В.В. Лавний, Ю.І. Турчин, О.Г. Часковський. Львів: Афіша, 2021. 400 с.</li> <li>Лугіна В.Ф. Еколого-економічні проблеми сільськогосподарського землекористування. К.: ІЗ УААН, Ін-т радіоекології УААН, 2023. 168 с</li> </ol> <p><u>Допоміжні</u></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Якушова К.В. Нормативно-правове забезпечення екологобезпечного використання землі в Україні. Ефективна економіка. 2020. № 10. URL: <a href="http://www.economy.nayka.com.ua/">http://www.economy.nayka.com.ua/</a> (дата звернення 15.07.2023 р.).</li> <li>Закон України «Про землеустрій» від 16.04. 2003 р. Урядовий кур'єр. 2003. № 129.</li> <li>Третяк А.М. Сутність і поняття екології землекористування в умовах</li> </ol> |

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|              | <p>нових земельних відносин. URL: <a href="http://ecoj.dea.gov.ua/wp-content/uploads/2013/02/CONCEPT1.pdf">http://ecoj.dea.gov.ua/wp-content/uploads/2013/02/CONCEPT1.pdf</a> (дата звернення 25.07.2023 р.).</p> <p>4. Огляд стану земельних відносин в Україні. Випуск 27 лютого 2017 р. URL: <a href="http://land.gov.ua/wp-content/">http://land.gov.ua/wp-content/</a> (дата звернення 18.07.2023 р.).</p> <p>5. Гетьман А.П. Екологічне право України. URL: <a href="http://www.ebk.net.ua/Book/law/getman_ekoru/part1/105.htm">http://www.ebk.net.ua/Book/law/getman_ekoru/part1/105.htm</a> (дата звернення 04.07.2023 р.).</p> <p>6. Сучасні особливості взаємодії суспільства і природи. URL: <a href="http://www.kostytsky.com.ua/upload/doc/1-2.pdf">www.kostytsky.com.ua/upload/doc/1-2.pdf</a> (дата звернення 16.07.2023 р.).</p> <p>7. Земля як об'єкт правової охорони і використання. URL: <a href="http://www.ukr.vipreshebnik.ru/ekologichne-pravo/4144-zemlya-yak-ob-ektpravovoji-okhoroni-ivikoristannya-kategoriji">http://www.ukr.vipreshebnik.ru/ekologichne-pravo/4144-zemlya-yak-ob-ektpravovoji-okhoroni-ivikoristannya-kategoriji</a> (дата звернення 19.08.2023 р.).</p> <p>8. . Панас Р.М. Рациональне використання та охорона земель: навч. посіб. Львів: «Новий світ – 2000», 2021. 352 с.</p> <p>9. Русан В.М. Теоретико-методологічні аспекти раціонального сільськогосподарського землекористування. Економіка АПК. 2020. № 7. С. 27–30.</p> <p>10. Разанов С.Ф., Врадій О.І. Оцінка інтенсивності забруднення їстівних грибів важкими металами в умовах Лісостепу Правобережного України. Збалансоване природокористування, 2019. №1. С. 57-65.</p> <p>11. Мазур В.А., Врадій О.І. Моніторинг забруднення ґрунтів важкими металами науково-дослідної ділянки в НДГ «Агрономічне» Вінницького національного аграрного університету. Сільське господарство та лісівництво. 2019. Вип. №2 (13). С.16-24.</p> <p style="text-align: center;"><i>Інформаційні ресурси</i></p> <p>1. Офіційний сайт Інституту агроєкології і природокористування НААН. URL: <a href="https://www.google.com/url?sa=t&amp;rct=j&amp;q=&amp;esrc=s&amp;source=web&amp;cd=&amp;cad=rja&amp;uact=8&amp;ved=2ahUKEwjK3_avr8yAAxUFgv0HHeUnBKIQFnoECBUQAQ&amp;url=https%3A%2F%2Fagroeco.org.ua%2F&amp;usg=AOvVaw1fY6UnQtD6AxTHPbYRMNx&amp;opi=89978449">https://www.google.com/url?sa=t&amp;rct=j&amp;q=&amp;esrc=s&amp;source=web&amp;cd=&amp;cad=rja&amp;uact=8&amp;ved=2ahUKEwjK3_avr8yAAxUFgv0HHeUnBKIQFnoECBUQAQ&amp;url=https%3A%2F%2Fagroeco.org.ua%2F&amp;usg=AOvVaw1fY6UnQtD6AxTHPbYRMNx&amp;opi=89978449</a></p> <p>2. Офіційний сайт Інституту агробіології. URL: <a href="https://www.google.com/url?sa=t&amp;rct=j&amp;q=&amp;esrc=s&amp;source=web&amp;cd=&amp;cad=rja&amp;uact=8&amp;ved=2ahUKEwicxJTSr8yAAxU07rsIHRGWB5QQFnoECBEQAQ&amp;url=https%3A%2F%2Fwww.agrobiology.com.ua%2F&amp;usg=AOvVaw1T3X_7uX2HEvHcx3TEnnCy&amp;opi=89978449">https://www.google.com/url?sa=t&amp;rct=j&amp;q=&amp;esrc=s&amp;source=web&amp;cd=&amp;cad=rja&amp;uact=8&amp;ved=2ahUKEwicxJTSr8yAAxU07rsIHRGWB5QQFnoECBEQAQ&amp;url=https%3A%2F%2Fwww.agrobiology.com.ua%2F&amp;usg=AOvVaw1T3X_7uX2HEvHcx3TEnnCy&amp;opi=89978449</a></p> <p>3. ЕкоДія. URL: <a href="https://ecoaction.org.ua/ahroekolohiia-stijkist.html">https://ecoaction.org.ua/ahroekolohiia-stijkist.html</a></p> <p>4. Офіційний сайт Всеукраїнської екологічної ліги. URL: <a href="https://www.ecoleague.net/">https://www.ecoleague.net/</a></p> <p>5. Офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів. URL: <a href="https://mepr.gov.ua/">https://mepr.gov.ua/</a></p> |
| Рік введення | 2023                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |